

**Gemeente
Voorschoten**

Kadernota 2021

Colofon

Uitgave Gemeente Voorschoten

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

Inlichtingen: gemeente@voorschoten.nl

17 juni 2020

Inhoud concept kadernota 2021

Kadernota 2021	1
1. Inleiding	4
2. Leeswijzer	11
3. Uitgangspunten voor de ramingen	12
4. Financieel meerjarenperspectief.....	13
4.1 Autonome Ontwikkelingen.....	16
4.2 Loon- en prijsontwikkelingen	22
4.3 Nieuw beleid	24
4.4 Gemeenschappelijke regelingen	30
4.5 Overig	31
5. Investeringsplanning 2021-2024	34
5.1 Nut, urgentie en uitvoeringsniveau per investering (motie 100283)	35
6. Duiding financiële effecten investeringen op kadernota 2021	40

1. Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2021. Een belangrijk beleidsstuk van de gemeente Voorschoten. Daarin staat aangegeven welke langjarige plannen er zijn en hoe die betaald worden. De kadernota vormt de start van de jaarlijkse Planning & Control cyclus. De raad stelt het kader op waarmee het sturing geeft aan de op te stellen begroting 2021 door het college van burgemeester en wethouders. In de kadernota wordt aangegeven welke afwegingen er worden gemaakt voor bestaand en nieuw beleid.

Deze kadernota en later de begroting 2021-2024 komen tot stand in bijzondere omstandigheden. De corona uitbraak leidt tot grote onzekerheden op macro economische thema's als de economische groei, werkgelegenheid en de overheidsfinanciën. De omvang en het effect nog zijn momenteel nog moeilijk te overzien. Dat de effecten er zijn voor inwoners, bedrijven en ook voor de gemeente is duidelijk. Sommige gemeenten overwegen daarom een beleidsarme kadernota, of brengen helemaal geen kadernota uit. De gemeente Voorschoten kiest ervoor juist wel een kadernota uit te brengen om Voorschoten sterk en goed voorbereid uit de coronacrisis te helpen. Deze kadernota biedt inzicht in het financieel perspectief van de aankomende jaren. Het college houdt wel een slag om de arm vanwege het ontbreken van een financiële kwantificering van de coronacrisis.

Terugblik

Na een aantal in financieel opzicht roerige jaren is Voorschoten in **relatief** rustiger vaarwater terecht gekomen. Zo laat de huidige begroting 2020-2024 in alle jaren een positief saldo zien en is deze beoordeeld als structureel en reëel in evenwicht door de toezichthouder en wordt nog steeds uitvoering gegeven aan herstelplan zoals vastgesteld in de begroting 2018. Er is ruimte gecreëerd om een aantal toekomstige en onzekere financiële ontwikkelingen zoals de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds op te kunnen vangen. De financiële discipline zoals deze de afgelopen jaren is gehanteerd is hier debet aan. Ook conclusies uit jaarrekeningen en het onderzoek van de Rekenkamercommissie met betrekking tot de financiële indicatoren en kengetallen zijn hieraan te relateren en bevestigen deze conclusie. Het college zet tegenover deze positieve berichtgeving ook de nodige onzekerheden voor de toekomst. De onzekerheden manifesteren zich grotendeels zonder dat daar een grote gemeentelijke invloed op van toepassing is.

Spelregels

Mede onder aanvoering van het gevoerde onderzoek naar de financiële positie van de gemeente Voorschoten door de Rekenkamer zijn er in de afgelopen periode verschillende spelregels op het gebied van financiën afgesproken. Deze spelregels zijn allen met één doel opgesteld: een structureel en reëel sluitende begroting.

Structureel en reëel evenwicht

De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Reëel evenwicht betekent dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming

volledig en realistisch zijn. De gemeente moet de daadwerkelijk te verwachten groei of afname van baten en lasten zo reëel mogelijk verwerken in de begroting. Hiervoor is financiële discipline en oog voor toekomstige ontwikkelingen van belang. In deze kadernota schetst het college de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en waar rekening mee dient te worden gehouden in de aankomende jaren. De meerjarige ontwikkelingen tonen aan dat ambities op gespannen voet staan met de financiële kaders. Hoewel vooralsnog de kaders van het investeringsplafond (€ 100.000 afschrijvingslasten per jaar) en het financieringsplafond (€ 53 miljoen euro) niet overschreden worden staat zeker de structurele sluitendheid van de begroting onder druk. Ook de ruimte onder het financieringsplafond is beperkt. Zeker wanneer rekening gehouden wordt met zaken die nog niet gekwantificeerd zijn maar wel op enig moment hun impact zullen hebben op de begroting. Voor een nadere duiding van de ruimte onder het financieringsplafond verwijzen wij u naar hoofdstuk 6.

Op basis van deze kadernota is er voor 2021 sprake van een sluitende begroting. De meerjarenramingen laten op dit moment nog geen sluitend beeld zien.

Hoewel een sluitend meerjarenbeeld wettelijk niet verplicht is streeft het college er wel naar om uit het oogpunt van financieel gezond beleid in november een meerjarig structureel sluitende begroting te presenteren; oftewel duurzaam financieel evenwicht. Door ook in meerjarenperspectief kritisch te kijken naar (nieuwe) verplichtingen proberen we het risico op nieuwe pijnlijke maatregelen zoals nieuwe bezuinigingen of lastenverzwaringen zo veel mogelijk te beperken.

Om te komen tot een voor alle jaren sluitende begroting heeft het college in het raadsvoorstel een aantal dekkingsmogelijkheden aangegeven die ingezet zouden kunnen worden om te komen tot een structureel en reëel sluitende begroting 2021 voor alle jaarschijven.

(On)zekerheden kadernota 2021

Inkomsten

Algemene uitkering

Op 26 februari 2020 heeft de minister van BZK aan de Tweede Kamer gemeld dat vervolgonderzoek nodig is en dat hij invoering van de nieuwe verdeling uitstelt tot 1 januari 2022. Het traject ziet er nu als volgt uit:

- De fondsbeheerders komen kort na het vervolgonderzoek met een voorstel voor aanpassing van de verdeling van het gemeentefonds.
- Na advisering van de VNG en de ROB volgt het bestuurlijke besluitvormingstraject. Ofwel: het Rijk en de VNG nemen tijdens een bestuurlijk overleg een beslissing over de nieuwe verdeling.
- Uiterlijk voor het einde van 2020 informeert het ministerie van BZK de Tweede Kamer over de voorstellen voor de nieuwe verdeling.
- Gemeenten worden uiterlijk in de decembercirculaire 2020 over de uitkomsten geïnformeerd.

Middels informatiebrief 084 is de gemeenteraad geïnformeerd over het te doorlopen proces met betrekking tot de herverdeling van het gemeentefonds. In de begroting is rekening gehouden nadelige effecten ten gevolge van de herverdeling van het gemeentefonds door hiervoor een stelpost in te stellen. In deze kadernota wordt u een voorstel gedaan over de hoogte van de stelpost en de consequenties van het uitstellen van de herverdeling met een jaar voor het begrotingsjaar 2021.

Fluctuaties gemeentefonds

De ramingen van het gemeentefonds binnen de begroting fluctueren sterk, zowel tussen de jaren als binnen één jaar. Vanuit het oogpunt van stabiele ramingen in de begroting is dit ongewenst. De inkomstenramingen zijn namelijk de financiële basis voor de beleidsvoornemens. De afwijkingen tussen raming en realisatie zijn aanzienlijk en maken het lastig om als basis te dienen voor het begroten van beleidsvoornemens. Het college beraadt zich nog over een wijze om schommelingen hiervan zoveel als mogelijk te dempen.

Opschalingskorting

Gemeenten lopen door de schaalvergrotingsplannen van het Rijk honderden miljoenen euro's mis. Landelijk gaat het tot 2025 om bijna 820 miljoen euro en vanaf 2025 komt daar nog 140 miljoen euro structureel bovenop. De korting heeft te maken met de plannen van de voormalige minister Plasterk, die wilde dat gemeenten minimaal 100.000 inwoners moesten hebben.

Die plannen zijn teruggedraaid, maar de zogenoemde opschalingskorting die bij de plannen hoorde, ging wel door. Via de VNG wordt nog steeds kort op de bal gespeeld om deze korting niet tussen wal en schip te laten vallen. Ook de gemeente Voorschoten is als kleinere gemeente fors gekort op het gemeentefonds door deze maatregel.

Uitgaven

Jeugdhulp

Het onderwerp met het grootste financiële effect – bijna € 500.000 - in deze kadernota is de ontwikkeling van de kosten van Jeugdhulp. Dit blijft een onderwerp waar de gemeente weinig beleidsvrijheid heeft en slechts beperkt kan sturen op de uiteindelijke hoogte van de lasten. In diverse publicaties wordt gesteld dat het verschil tussen de rijksmiddelen en de gemeentelijke uitgaven aan jeugdhulp inmiddels is opgelopen tot jaarlijks meer dan € 1 mld. Naast de inzet op preventie zet het college ook in op een stevige voortzetting van de lobby, mede via de VNG, om dit onderwerp landelijk op de agenda te houden.

WMO

Conform wetgeving is het abonnementstarief voor de Wmo , een vast tarief voor de eigen bijdragen aan Wmo-voorzieningen, van kracht.

Mensen die gebruik maken van de Wmo hadden in sommige gevallen te maken met een stapeling van zorgkosten en eigen bijdragen. Sommige huishoudens hadden daardoor veel kosten aan noodzakelijke zorg en ondersteuning. De invoering van een maximale eigen bijdrage van € 19,-

voor zorg en ondersteuning vanuit de Wmo – het zogeheten abonnementstarief Wmo – is één van de maatregelen van het kabinet om de stapeling van zorgkosten tegen te gaan.

Landelijk is door gemeenten aangegeven dat het abonnementstarief kan zorgen voor een aanzuigende werking waardoor de zorgkosten voor gemeenten nog verder oplopen. Landelijk zijn er afspraken gemaakt de kostenontwikkeling voor de komende jaren in een landelijke monitor te volgen. Vooralsnog passen de uitgaven op het gebied van WMO binnen de beschikbare budgetten. De toekomstige ontwikkeling hiervan is diffuus en laat zich lastig voorspellen.

Gemeenschappelijke regelingen

De stijging van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen bedraagt ruim € 300.000. Deze stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door cao-ontwikkelingen en wordt gedempt doordat we in de begroting 2020 al voor € 100.000 rekening hadden gehouden met deze ontwikkeling. Ook hier is de invloedssfeer beperkt. Via de bestuurdersrol binnen de gemeenschappelijke regeling blijft het college, daar waar het geen autonome ontwikkelingen betreft, continu aandacht vragen voor het beperken van de lastenstijging.

Coronacrisis

Het lange termijn effect van de coronacrisis is op dit moment onbekend. De kans bestaat dat het virus in 2020 onder controle wordt gebracht en het normale leven, voor zover mogelijk, opgepakt wordt. In dit geval zal het effect van de crisis waarschijnlijk incidenteel zijn en vooral effect hebben op het begrotingsjaar 2020. Veel hangt dan ook af in hoeverre het op 28 mei 2020 door het rijk aangekondigde compensatiepakket van € 566 miljoen voor provincies, gemeenten en waterschappen compensatie biedt voor de gederfde inkomsten en hogere uitgaven voor de gemeente Voorschoten. Wanneer echter nieuwe rijksmaatregelen genomen moeten worden omdat het virus na de zomer opnieuw oplaait, dan zal het effect op de economie in 2021 en mogelijk ook in de jaren erna veel groter zijn (denk aan hogere uitgaven voor bijstand en armoedevervoorzieningen). Dit betekent ook dat het effect op de gemeentefinanciën 2021-2024 zichtbaar zal zijn.

Ontwikkelstrategie accommodaties

Een van de wezenlijke onderdelen voor de komende jaren zijn de uitwerkingen van de nota Ontwikkelstrategie Accommodaties. De gemeenteraad heeft daar op 14 mei 2020 een besluit over genomen. Bij het vaststellen van deze nota is geconstateerd dat het budgettair niet mogelijk is alle partijen te gaan accommoderen. Ook niet bij een verrekening met de te verkopen bouwlocaties. Er zullen scherpe keuzes gemaakt moeten worden over welke maatschappelijke activiteiten de gemeente kan en wil accommoderen. Evident was een verplaatsing van de gemeentewerf om de locatie Koninklijke Marinelaan te gaan herontwikkelen; mede ter versterking van de centrumfunctie. Tevens is besloten om 'Voorschoten Voor Elkaar' en de jeugdgezondheidszorg (onder andere) te huisvesten in het nieuwe gezondheidscentrum aan de Raadhuislaan en daarmee de locatie op de Zwaluwweg vrij te spelen. Deze beide ontwikkelingen zijn opgenomen in deze Kadernota 2021.

Naar aanleiding van de resultaten van de nota Ontwikkelstrategie Accommodaties is op 14 mei tevens opdracht gegeven om nog in 2020 de haalbaarheid te onderzoeken van een multifunctionele accommodatie, liefst in de Kruispuntkerk en in ieder geval mede ter versterking van het centrum. De haalbaarheidsstudie wordt voorafgegaan door een visie op 'Welk Voorschoten we willen en kunnen zijn'. (Welk voorzieningenniveau streven we na.) U heeft aangegeven bij deze kadernota 2021 te bepalen welk exploitatiebedrag u daarvoor wil en kan vrijmaken.

Onderzoek verkabeling hoogspanningstracé

In de raad van 15 april 2020 is amendement 090 aangenomen. De essentie van het amendement is het besluit over het laten uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek verkabeling/verplaatsing van het voor subsidie in aanmerking komende tracé mee te nemen in het kader van een integraal besluit over de begroting 2021. In eerste aanleg betekent dat het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek en daarna het met subsidie verkabelen van tracé 30-34. De impact van de gemeentelijke bijdrage voor Voorschoten bedraagt naar verwachting € 550.000 en legt daarmee een grote claim op de middelen. Alles afwegend kiest het college ervoor deze claim niet op te nemen in deze kadernota.

Keuzes

Het meerjarenbeeld van deze kadernota is nog niet geheel sluitend. Het college van burgemeester en wethouders gaat graag met de gemeenteraad in gesprek over de contouren en richtingen waarlangs een structureel en reëel sluitende begroting 2021 (voor alle jaarschijven) gerealiseerd kan worden. Met het door het college aangeboden pakket aan maatregelen (hieronder toegelicht) zijn de jaren 2022 en 2023 nog steeds niet sluitend. Op basis van de kadernota zijn structurele maatregelen voor die jaren nodig.

Het meerjarenbeeld vóór de dekkingsvoorstellen ziet er als volgt uit;

Tabel 1 meerjarenbeeld kadernota 2021

Kadernota 2021	2021	2022	2023	2024
Actueel begrotingssaldo	477.011	324.281	187.080	286.662
Ontwikkelingen kadernota 2021	-310.302	-625.996	-840.744	-322.378
Saldo na kadernota	166.709	-301.715	-653.664	-35.716

Deze kadernota is - met uitzondering van een stelpost voor compensatie door het rijk voor de kosten voor jeugdhulp in 2024- vrij van taakstellingen en bezuinigingen. Op basis van de begrotingscirculaire gemeenten 2021-2024 van de provincie mag de stelpost voor jeugdhulp die al eerder was opgenomen voor 2022 en 2023 ook voor 2024 structureel opgenomen worden. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe zetten we de stelposten voor areaaluitbreiding en herverdeling gemeentefonds niet volledig in ter dekking van de tekorten in het meerjarenbeeld. De opgenomen p.m.-posten zullen voor de begroting voor zover mogelijk nader worden gekwantificeerd. Eén van die p.m. posten betreft de effecten van de meicirculaire. Hierover zult u voor de raadsvergadering apart geïnformeerd worden. Ook een aantal voorgenomen investeringen zoals de verduurzaming van het vastgoed staan nog niet gekwantificeerd.

De inhoudelijke discussie die aan de hand van deze kadernota wordt gevoerd is voor het college waardevol een geeft rust om op ordentelijke manier keuzes en afwegingen te maken en stelt u als raad in staat uw kaderstellende rol uit te kunnen oefenen.

Zoals gezegd voert het college graag met de gemeenteraad het gesprek over de kaders voor de begroting 2021 en de mogelijkheden om te komen tot een structureel sluitende begroting over alle jaren. Om richting te geven aan de integrale afweging doet het college de gemeenteraad een aantal beleidsvoorstellen;

1. *Het (voor € 75.000) structureel inzetten van de stelpost areaaluitbreiding vanaf 2022;*

Op basis van de woningbouwprognose is in de begroting 2020 vanaf 2021 rekening gehouden met een stijging van de lasten als gevolg van de areaaluitbreiding. De woningbouwprognose leidt met ingang van 2021 tot een verhoging van de algemene uitkering.

De stijging van het aantal woningen leidt tot een vergroting van de onderhoudsopgave in het fysieke en sociale domein. In deze kadernota wordt ter (gedeeltelijke) dekking van de stijgende zorgkosten voor jeugdhulp € 75.000 structureel ingezet. Daarmee resteert er nog een stelpost van € 75.000 in 2022, € 150.000 in 2023 en € 225.000 in 2024. Het college stelt voor ter dekking van het aanwezige tekort op de begroting vanaf 2022 structureel € 75.000 van deze stelpost te laten vrijvallen. Er resteert daarmee nog een bedrag op de stelpost van € 75.000 in 2023 en € 150.000 in 2024.

2. *Het verhogen van lokale belastingen (m.u.v. OZB, PM.);*

Het college onderzoekt de mogelijkheden en het draagvlak lokale belastingen te verhogen en legt aan u voor bij de begroting 2021. Conform het uitgangspunt zoals verwoord in het coalitieakkoord geldt dit niet voor de OZB.

3. *Het schrappen van OZB-gebruik niet-woningen en deze opbrengsten verhalen via OZB-eigendom niet-woningen (€ 35.000);*

Om zoveel mogelijk leegstand te voorkomen stelt het college voor het OZB-gebruik van niet-woningen te schrappen en de opbrengst voor OZB-niet-woningen voor eigenaren te verhogen. Dit levert naar verwachting € 35.000 aan extra opbrengsten op. Deze wijziging heeft echter wel herverdeeleffecten. Eigenaren van niet-woningen krijgen een OZB-aanslag die circa 78% hoger ligt.

4. *Het verlagen van het budget voor beschut werk met € 30.000.*

Het aantal personen dat van het UWV de indicatie Nieuw Beschut Werk krijgt, blijft achter bij de verwachting. Het college stelt wordt om de raming structureel naar beneden bij te stellen.

Niet alle beleidsvoorstellen zijn te kwantificeren en ook in de voorstellen van het college heeft de gemeenteraad een mogelijkheid deze op een andere manier of niet uit te voeren. Daarnaast heeft de raad de bevoegdheid zelf met voorstellen te komen om de integrale afweging naar eigen inzicht in te vullen. De hierboven genoemde voorstellen leiden tot onderstaand meerjarenbeeld voor de voorliggende kadernota.

Tabel 2 dekkingsvoorstellen

		2021	2022	2023	2024
	Saldo na ontwikkelingen kadernota	166.709	-301.715	-653.664	-35.716
1	inzet stelpost areaaluitbreiding v.a. 2022	0	75.000	75.000	75.000
2	verhogen lokale belastingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3	schrappen OZB-gebruik niet-woningen	35.000	35.000	35.000	35.000
4	verlagen budget beschut werk	30.000	30.000	30.000	30.000
	Saldo na dekkingsvoorstellen kadernota	231.709	-161.715	-513.664	104.284

Met uitzondering van de jaren 2022 en 2023 leiden de voorstellen van het college tot een sluitende begroting. Om ook 2022 en 2023 structureel sluitend te krijgen zijn op basis van deze kadernota aanvullende maatregelen nodig. Opvallend is daarbij het hoge nadeel in 2023. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het startsaldo voor dat jaar in vergelijking met de overige jaren relatief laag lag. Verder is de impact van de stelpost ter dekking van de verwachte negatieve effecten van de herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2023 hoger dan in 2022.

2. Leeswijzer

In deze kadernota worden in hoofdstuk 3 eerst de algemene uitgangspunten voor de ramingen weergegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 kort stil gestaan bij de algemene financiële ontwikkelingen.

In hoofdstuk 4 zijn de relevante (financiële) ontwikkelingen, inclusief een inhoudelijke toelichting, opgenomen. Deze ontwikkelingen zijn uitgesplitst naar:

- Autonome ontwikkelingen
- Nieuw beleid
- Loon- en prijsontwikkelingen
- Gemeenschappelijke Regelingen
- Overige ontwikkelingen

In hoofdstuk 5 is de Investeringsplanning 2021-2024 opgenomen inclusief een toelichting voor alle investeringen die niet onder het zogenaamde 'gesloten circuit' van afval en riolering vallen.

Tot slot wordt in hoofdstuk 6 duiding gegeven aan de financiële effecten zoals die volgen uit de investeringsplanning zoals opgenomen in deze kadernota. Daarbij wordt onder andere ingegaan op het investeringsplafond en (de ruimte onder) het schuldenplafond.

3. Uitgangspunten voor de ramingen

De basis voor de begroting 2021 vormen de begroting 2020 en de financiële gevolgen uit de Voorjaarsnota 2020 die doorwerken in het meerjarenbeeld. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten toegepast. Deze zijn opgenomen in de hieronder gepresenteerde tabel.

Tabel 3 Algemene uitgangspunten

Onderwerp	Begroting 2021	Begroting 2020
Salarissen De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Voorschoten opgenomen. De salarissen van de medewerkers van de werkorganisatie Duivenvoorde worden geraamd in de begroting van Werkorganisatie. De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2021 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Op basis van de gemiddelde loonontwikkeling van de afgelopen jaren schatten we het effect vooralsnog in op 2% met ingang van 2021.	2%	1,75%
Leveringen derden Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan 2020 van het CPB. Voor 2021 bedraagt deze 1,6%. We stellen voor de indexering in 2021 daar in te zetten waar knelpunten als gevolg van prijsstijging zich voordoen.	1,6%	1,4%
Subsidies Voor de gesubsidieerde instellingen gaan wij uit van het vastgestelde subsidieplan 2020-2024. Het financieel effect hiervan is al verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2020. Om die reden vindt er op dit moment dan ook geen indexatie plaats.	Conform subsidieplan 2020	Conform subsidieplan 2020
Verbonden partijen Voor de verbonden partijen en deelnemingen gaan wij in de kadernota uit van de ingediende begrotingen. Wij gaan er overigens van uit dat ook de verbonden partijen zich sterk maken voor verlaging van de bijdragen van de gemeente. Via de vertegenwoordigers in besturen zal dit standpunt met klem worden uitgedragen.	ontwerp begroting GR 2021	ontwerp begroting GR 2020
Belastingen De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2020 bedraagt voor 2021 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex).	1,6%	1,4%
Rekenrente Het werken met een vaste rekenrente is met ingang van 2017 volgens het nieuwe BBV niet meer toegestaan. De omslagrente voor 2021 bedraagt na berekening net als in 2020 1%.	1%	1%
Algemene uitkering De algemene uitkering ramen wij in de begroting volgens de meicirculaire. Hierover ontvangt u een aparte informatiebrief.	Meicirculaire 2020	Meicirculaire 2019

4. Financieel meerjarenperspectief

In onderstaande overzichten zijn de diverse ontwikkelingen zoals die in beeld zijn voor 2021 en verder cijfermatig weergegeven. Deze ontwikkelingen worden vervolgens per onderwerp verder uitgewerkt.

Tabel 4 ontwikkelingen kadernota

Ontwikkelingen Kadernota		Bedragen in €			
		<i>-/- is nadeel</i>			
Jaartal		2021	2022	2023	2024
	startsaldo begroting 2020	485.557	352.881	215.680	315.262
	structurele doorwerking najaarsnota 2019	-28.600	-28.600	-28.600	-28.600
	herontwikkeling Intratuinlocatie	20.054	0	0	0
	Actueel begrotingssaldo	477.011	324.281	187.080	286.662
Tabel 5	Autonome ontwikkelingen	2021	2022	2023	2024
A1	Onderzoek PFAS riool en water	-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
	Dekking rioolheffing	16.500	16.500	16.500	16.500
A2	Invoering Omgevingswet	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
A3	Jeugdhulp	-496.000	-469.100	-469.100	-469.100
	Dekking stelpost areaaluitbreiding	75.000	75.000	75.000	75.000
	Dekking stelpost compensatie Jeugd	0	0	0	345.591
A4	Grof vuil	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
	Dekking voordeel GFT	37.000	37.000	37.000	37.000
	Dekking afvalstoffenheffing	13.000	13.000	13.000	13.000
A5	Bluswatervoorziening	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
A6	Herontwikkeling Intratuin	-300.000	0	0	0
	Dekking bestemmingsreserve 'bovenwijkse voorzieningen'	300.000	0	0	0
A7	Meicirculaire	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
A8	Corona	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
A	Totaal Autonome ontwikkelingen	-421.000	-394.100	-394.100	-48.509

Tabel 6	Loon- en prijsontwikkelingen	2021	2022	2023	2024
B1	Indexatie 1,6%	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
	Dekking stelpost indexatie 2020	23.000	23.018	23.018	23.018
B2	Indexatie belastingen	129.881	129.881	129.881	129.881
B3	Cao-ontwikkeling / pensioen (2%)	-274.132	-274.132	-274.132	-274.132
	Dekking compensatie gemeentefonds	274.132	274.132	274.132	274.132
B4	Vergoeding politieke ambtsdragers	-19.500	-19.500	-19.500	-19.500
	Dekking compensatie gemeentefonds	19.500	19.500	19.500	19.500
B5	Bijdrage uitvoeringskosten W&I	164.330	164.330	164.330	164.330
B	Totaal loon- en prijsontwikkelingen	162.211	162.229	162.229	162.229

Tabel 7	Nieuw beleid	2021	2022	2023	2024
C1	Uitbreiding griffie	-16.884	-16.884	-16.884	-16.884
C2	Cultuureducatie met Kwaliteit	-6.760	-6.760	-6.760	-6.760
C3	Beheerplan vastgoed	-83.863	-83.863	-83.863	-83.863
C4	Stimulering lokale economie	-100.000	-100.000	-100.000	-20.000
C5	Milieubeleidsplan 2021-2024	-150.000	-150.000	-150.000	0
C6	Projecten Agenda Leidse regio	-26.000	-26.000	0	0
C7	Uitvoeren meerjaren prestatieafspraken	-7.500	0	0	0
C8	Capaciteit bouwen en wonen	-139.500	-139.500	0	0
C9	Structureel inbedden pilot OJG	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
C10	Verstevigen voorveld en toegang	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
C11	Huisvestingskosten VVE en JGZ	0	p.m.	p.m.	p.m.
C12	Multifunctionele accommodatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
C13	Verordening WMO - regiotaxi	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
C14	Capaciteit omklappen sociaal domein	-105.000	-105.000	0	0
	Totaal nieuw beleid	-650.007	-642.507	-372.007	-142.007

Tabel 8	Gemeenschappelijke regelingen	2021	2022	2023	2024
D1	Werkorganisatie Duivenvoorde	-105.138	-137.443	-151.066	-249.780
D2	Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland	-15.406	-15.406	-15.406	-15.406
D3	Service organisatie Jeugdhulp Haaglanden	-4.565	-4.565	-4.565	-4.565
D4	Veiligheidsregio Hollands Midden	-33.789	-33.789	-33.789	-33.789
D5	RDOG	-136.980	-113.714	-113.417	-113.272
D6	Holland Rijnland	-7.581	-7.581	-7.581	-7.581
D7	Omgevingsdienst West-Holland	-11.000	-16.338	-21.338	-26.338
	Dekking stelpost cao-ontwikkeling GR'en	102.531	102.531	102.531	102.531
	Totaal gemeenschappelijke regelingen	-211.928	-226.305	-244.631	-348.200

Tabel 9	Overig	2021	2022	2023	2024
E1	Vrijval stelpost Boa-capaciteit	140.000	140.000	140.000	140.000
E2	Vrijval stelpost gevolgen paspoortdip	-90.100	-90.100	-90.100	-49.277
E3	Vrijval stelpost herverdeling Gemeentefonds	814.266	515.867	145.404	199.349
E4	Kapitaallasten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
E5	Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	-33.125	-115.982	-156.632
E6	Structurele doorwerking voorjaarsnota 2020	-53.744	-57.955	-71.557	-79.331
	Nog rekening houden met + PM	810.422	474.687	7.765	54.109

Tabel 10	Recapitulatie	2021	2022	2023	2024
	Actueel begrotingssaldo	477.011	324.281	187.080	286.662
A	Autonome ontwikkelingen	-421.000	-394.100	-394.100	-48.509
B	Loon- en prijsontwikkelingen	162.211	162.229	162.229	162.229
C	Nieuw beleid	-650.007	-642.507	-372.007	-142.007
D	Gemeenschappelijke regelingen	-211.928	-226.305	-244.631	-348.200
E	Overig	810.422	474.687	7.765	54.109
	Saldo na kadernota	166.709	-301.715	-653.664	-35.716

Toelichting op de tabel

4.1 Autonome Ontwikkelingen

A1 Onderzoek PFAS riool en water

Onderzoek PFAS riool (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
Baten (dekking rioolheffing)	16.500	16.500	16.500	16.500
Saldo	0	0	0	0

Sinds juli 2019 gelden tijdelijke regels voor de hoeveelheden PFAS in de grond. Deze regels beschermen mens en milieu en zorgen ervoor dat bouwprojecten door kunnen gaan. In het najaar van 2020 verwacht de Rijksoverheid nieuwe normen vast te stellen. PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuילend zijn voor het milieu. PFAS is alleen te onderzoeken in laboratoria, werkt hierdoor kostenverhogend ca. 16%. PFAS onderzoek wordt uitgevoerd in de voorbereiding van het baggeren met een frequentie van 1x per 2 jaar. Voorgesteld wordt de hogere lasten vanaf 2021 te dekken door een verhoging van de rioolheffing.

A2 Invoering Omgevingswet P.M.

Op 1 april 2020 heeft het Rijk vanwege grote uitdagingen bij de implementatie mede door de maatregelen rondom het coronavirus besloten de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen. Wat de nieuwe invoeringsdatum zal zijn is bij het schrijven van de Kadernota nog niet bekend. In de Kamerbrief met het kenmerk 2020-0000174160 zijn de redenen voor uitstel opgenomen. Op hoofdlijnen gaat om het volgende: vertraging in de mondelinge behandeling door de Eerste Kamer van het Aanvullingsbesluit natuur en Aanvullingswet, vertraging in het beschikbaar komen van de standaard voor de publicatie van Omgevingswetdocumenten waardoor ook bij leveranciers van plansystemen vertraging ontstaat inclusief minder tijd om te oefenen met de functionaliteiten in de planketen en als laatste komt de verwerving en implementatie van lokale software door bevoegd gezagen niet voortvarend genoeg op gang.

Gemeenten krijgen door dit uitstel meer tijd om ervoor te zorgen dat we bij inwerkingtreding in ieder geval aan de minimale eisen van de wet voldoen. Daarbij hebben we een langere periode om te oefenen en processen, regels en de werkwijze waar nodig door te ontwikkelen en zo vertraging die is ontstaan door de maatregelen rondom het coronavirus, in te lopen. We houden er rekening mee dat de Omgevingswet in ieder geval met een half jaar zal worden uitgesteld. Dat betekent dat we de datum van 1 juli 2021 als ijkpunt nemen voor het monitoren van de planning.

Ook in 2021 zullen we daarom verder gaan met de implementatie waarbij gemaakte keuzes uit de vastgestelde programmavisie implementatie Omgevingswet richtinggevend zijn. We gaan er vooralsnog niet vanuit dat door de vertraging in de inwerkingtreding van de Omgevingswet meer geldelijke middelen nodig zullen zijn dan nu in de voorziening Omgevingswet is opgenomen met

inachtneming van het al in 2019 afgegeven signaal vanuit de financiële impactanalyse Omgevingswet van een mogelijke stijging van invoeringskosten. Inmiddels is er een eerste verkenning uitgevoerd naar de effecten van de ambities uit de programmavisie op de leges. De verkenning laat zien dat er, in het verlengde van het door u in de programmavisie gekozen ambitieniveau, een beperkte verschuiving van werkzaamheden zal plaatsvinden, die door de leges worden vergoed, naar werkzaamheden die gedekt worden door de algemene middelen, bijvoorbeeld omdat meer tijd nodig is voor afstemming en overleg met initiatiefnemers en belanghebbenden. De mogelijke daling in legesopbrengsten uit deze verkenning zijn in lijn met de eerder uitgevoerde financiële impactanalyse Omgevingswet 2019. Zodra het Rijk de nieuwe datum voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet bekend heeft gemaakt, zullen de verdere gevolgen voor de leges uitgewerkt worden. Bij het opstellen en voorleggen aan de raad van het programmaplan invoering Omgevingswet 2021 t/m 2023 in het eerste kwartaal 2021, zullen we ook een nieuwe financiële herijking van de invoeringskosten uitvoeren. Op basis van die resultaten kunnen we u op dat moment verder informeren dan wel keuzes voorleggen indien het signaal van 2019 uit de financiële impactanalyse Omgevingswet concretere vormen krijgt.

A3 Jeugdhulp

Jeugdhulp	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)				
Lasten	-496.000	-469.100	-469.100	-469.100
Lasten (inzet stelpost areaal)	75.000	75.000	75.000	75.000
Lasten (inzet stelpost sociaal domein)	0	0	0	345.591
Saldo	-421.000	-394.100	-394.100	-48.509

1. Stijging zorgkosten jeugdhulp

- Zorg in natura jeugd (ZIN)

De kosten voor jeugd via ZIN zijn de afgelopen jaren gestegen, in 2018 fors ten opzichte van 2017, voor 2019 weinig afwijkend ten opzichte van 2018. Opmerkelijk hierbij is dat het aantal jeugdigen in zorg niet is gestegen, maar dat sprake is van een meer complexe zorg en langere zorgduur. De prognose wordt goed in de gaten gehouden. De kosten voor ZIN in Voorschoten waren in 2019 licht lager dan vorig jaar (€ 50.000, los de indexatie die verderop staat). Vooralsnog ramen we als gevolg van autonome ontwikkelingen € 50.000 minder.

De regionale tarieven jeugdhulp ZIN 2020 in de overbruggingsovereenkomsten zijn geïndexeerd met de rijksbijdrage OVA 4,9% ten opzichte van de tarieven in 2018 en 2019. Als wordt uitgegaan van recente prognoses van de kosten over 2019 en het aandeel van Voorschoten in het regionale zorggebruik, moet voor 2021 rekening worden gehouden met een bedrag van € 350.000.

- Persoonsgebonden budget jeugd (pgb jeugd)

De ontwikkelingen persoonsgebonden budget kennen een stijging; het aantal budgethouders lijkt redelijk constant, maar de omvang van het gemiddelde budget per budgethouder stijgt (meer complexe zorgvragen).

Gezien het feit dat de tarieven voor professionele zorg via een PGB zijn gebaseerd op een % van de tarieven ZIN en dat deze voor 2020 zijn geïndexeerd, valt een lichte stijging te verwachten. Het is vanwege het maatwerk dat wordt geleverd, niet in te schatten wat de financiële implicaties precies zijn, maar waarschijnlijk gering.

Voor de begroting ramen we een verhoging van de lasten voor PGB van € 110.000.

- Inzet jeugdhulp via lokale jeugdteam CJG Voorschoten en VVE

Als flexibele schil rond het CJG Voorschoten en Voorschoten Voor Elkaar wordt intensieve ambulante gezinsbegeleiding door Cardea ingezet. Dit levert een waardevolle bijdrage aan de lokale zorgstructuur, vooral vanwege de expertise veiligheid. Binnen de beschikbare formatie kan de casuïstiek net worden opgevangen.

In de begroting 2020 is € 320.000 ruimte beschikbaar voor jeugdhulp in het lokale jeugdteam. Omdat een jeugd ggz partij zich in 2019 heeft teruggetrokken uit de samenwerking met het jeugdteam, is er ruimte in de begroting 2020 beschikbaar. Deze wordt ingezet voor een pilot jeugd ggz expertise in de toegang die wordt uitgevoerd door Voorschoten Voor Elkaar waar de toegang is belegd.

Er is een drie jarig contract tegen dezelfde voorwaarden tot en met 2020. Voor 2021 en verder moet een nieuwe inkoop worden uitgevoerd. Gezien de verwachte ontwikkelingen op het gebied van kostendekkende en reële tarieven wordt voor 2021 een lichte stijging van de kosten voorzien. De omvang van de financiële gevolgen zijn waarschijnlijk beperkt maar nu nog niet precies in te schatten.

- Overige individuele voorzieningen jeugd

De afgelopen periode zijn de uitgaven voor overige voorzieningen jeugd gestegen. Dit wordt veroorzaakt door dat meer jeugdigen gebruikmaken van vervoer in het kader van de Jeugdwet (zittend ziekenvervoer jeugd ggz, vervoer naar onderwijs-zorgcombinatie of bijvoorbeeld zorgboerderij). Daarnaast wordt er meer maatwerk geleverd (divers, bijvoorbeeld inzet opvang kinderdagverblijf ter ontlasting). Wij ramen hogere kosten van € 50.000.

- Uitkomst spoedappel rechtszaak inkoop jeugdhulp 2020 en verder en ontwikkeling landelijke tarieven

De inkoop jeugdhulp op basis van een resultaatgericht stelsel zijn voorlopig stopgezet als gevolg van de uitspraak in de rechtszaak tegen de tarieven inkoop jeugdhulp 2020 en verder. Er is een spoedappel ingediend, dat momenteel wordt behandeld en waarvan uitspraak later volgt.

In de Kamerbrief 'naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering' van november 2019 heeft de minister naar deze rechtszaak verwezen. Hij heeft aangegeven dat er moet worden gestreefd naar faire tarieven. De tarieven moeten in

overeenstemming worden gebracht met de Jeugdwet, zodat de tarieven (alsnog) kostendekkend en reëel worden. Ook heeft de rechter uitgesproken dat indexering moet worden meegenomen in de tarieven en dat dit zichtbaar en volledig moet gebeuren. Onderdeel van een fair tarief zijn dus ook afspraken over indexatie (loon- en prijsbijstelling). Hierbij moet worden meegenomen dat, gezien de afgelopen periode afgesloten Cao's in diverse sectoren als bijvoorbeeld onderwijs en ziekenhuizen, ook valt te verwachten dat andere Cao's in de zorg een stijging van de loon- en prijskosten met zich meebrengen. Parallel aan de behandeling van het spoedappel worden al nieuwe inkoop tarieven gevoerd, om continuïteit van de jeugdzorg te waarborgen. Duidelijk is dat tarieven binnen de nieuwe situatie gemiddeld genomen zullen toenemen. De exacte omvang van de financiële gevolgen is op dit moment nog niet in te schatten, maar in de raming van de kosten voor zorg in natura voor 2021 is al wel rekening gehouden met indexatie voor 2021. Focus voor 2021 en verder zal moeten liggen op verlaging van de aantallen cliënten in de jeugdzorg, zowel op servicebureau Haaglanden (H10) niveau als op lokaal niveau. Lokaal moet daarbij gedacht worden aan verdere voortzetting van de inzet van een praktijkondersteuner Jeugd huisartsen, meer lokale opvang door o.a Voorschoten Voor Elkaar en een strengere filtering.

2. Kosten jeugdbescherming en jeugdreclassering (Gecertificeerde Instellingen)

In het kader van deze Kamerbrief hebben de (bovenregionale) regio's voor de Gecertificeerde Instellingen de opdracht gekregen verbeterplannen op te stellen voor 1 mei 2020. In het kader van de ontwikkelde verbeterplannen wordt uitgegaan van vermindering van de caseload en indexatie van de tarieven. De financiële consequentie daarvan voor 2021 is een toename van de kosten met € 36.000 in 2021 en voor 2022 en verder € 9.100.

3. Verwachte investeringen toegang en voorveld jeugd

De afgelopen periode is de aandacht uitgegaan naar de transitie en de verdere inrichting van het jeugdhulpstelsel. Nu richt de aandacht zich steeds meer op de doorontwikkeling hiervan. Om lokaal meer sturing te geven aan jeugd, is duidelijk dat de focus zich meer moet richten op de toegang, lichte jeugdhulp en preventie. Als eerste stap is voor wat betreft de doorontwikkeling van toegang met Voorschoten Voor Elkaar een pilot gestart om expertise jeugd ggz in te zetten in 2020. De kosten hiervan worden voorlopig ten laste van het budget inzet jeugdhulp via lokale jeugdteam Voorschoten gebracht. Er volgt overleg met alle betrokken partijen wat nodig is aan maatregelen en wat dit vraagt aan eventuele investeringen. Daarnaast volgt in Q3 de evaluatie POH jeugd, waarbij de eerste signalen goed zijn. De verwachting is dat deze inzet wordt gecontinueerd of geïntensiveerd met als doelstelling de toestroom beter te filteren. De omvang van de financiële gevolgen is op dit moment nog niet in te schatten.

4. Ontwikkelingen Corona crisis

Als gevolg van de Corona crisis worden verschillende ontwikkelingen verwacht. Aan de ene kant wordt verwacht dat jeugdhulpaanbieders extra kosten maken als gevolg van volgen noodzakelijke maatregelen RIVM en mogelijk uitval van zieke medewerkers. Aan de andere kant wordt verwacht dat jeugdhulpaanbieders minder of juist meer omzet maken. Minder omzet wordt verwacht omdat sommige cliënten als gevolg van angst zorg mijden, of omdat zorg moet worden stopgezet als

gevolg van maatregelen RIVM (dagbesteding bijvoorbeeld). Meer omzet wordt verwacht omdat cliënten extra zorg nodig hebben, omdat bijvoorbeeld dagbesteding wordt stopgezet, of juist doorstroming in zorg wordt belemmerd. De ontwikkelingen worden gevolgd in samenwerking met de Serviceorganisatie Jeugdhulp Haaglanden. Daarbij wordt rekening gehouden met afspraken die door het Rijk en VNG worden overeengekomen.

Dekking stelpost areaaluitbreiding

Op basis van de woningbouwprognose is in de begroting 2020 vanaf 2021 rekening gehouden met een stijging van de lasten als gevolg van de areaaluitbreiding. Deze is o.a. bestemd voor extra lasten in het sociaal domein en de buitenruimte als gevolg van volumetoename. Hiervan wordt een bedrag van € 75.000 structureel als dekking ingezet.

Dekking stelpost extra middelen Jeugdhulp

Voor 2020 en 2021 heeft het kabinet jaarlijks € 300 mln. beschikbaar voor de Jeugdhulp. Aanvullend onderzoek zal uit moeten wijzen of gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Een definitief besluit hierover wordt overigens overgelaten aan een nieuw kabinet. In de begroting 2020 is voor 2022 en 2023 een in omvang vergelijkbare stelpost opgenomen volgens de hiervoor door het ministerie en de provinciale toezichthouders opgestelde richtlijn. Voor 2024 gaan we uit van een stelpost van gelijke omvang.

A4 Grof vuil

Grof vuil	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>				
Lasten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Baten (voordeel GFT)	37.000	37.000	37.000	37.000
Baten (dekking Afvalstoffenheffing)	13.000	13.000	13.000	13.000
Saldo	0	0	0	0

In de gemeente Voorschoten is er de mogelijkheid om grofvuil op te laten halen of zelf weg te brengen bij het afval brengstation van Avalex. Vanwege een prijsstijging voor de verwerking van grof afval nemen de kosten structureel toe. Voor het afval brengstation is een stijging van € 30.000 voorzien (zoals reeds gemeld in de voorjaarsnota 2019) en voor het opgehaalde grofvuil aan huis nemen de kosten toe met € 20.000. Daartegenover staat een correctie van negatieve baten voor GFT, met een structureel voordeel van € 37.000. Voorgesteld wordt de hogere lasten vanaf 2021 voor € 13.000 te dekken door een verhoging van de afvalstoffenheffing.

A5 Bluswatervoorziening P.M.

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden heeft de afgelopen jaren onderzoek gedaan naar de bluswatervoorziening. Uit onderzoek blijkt dat in de toekomst knelpunten ontstaan in de capaciteit van de brandkranen door maatregelen die drinkwaterbedrijven invoeren. Het AB VRHM heeft in november 2018 besloten om een convenant te sluiten tussen de VRHM, de

gemeenten en de drinkwaterbedrijven om de intentie tot intensievere samenwerking naar elkaar uit te spreken en afspraken hierover vast te leggen. In het verlengde van deze geïntensiveerde aanpak voor de toekomstige bluswatervoorziening is voor het technisch en gemeentelijk onderhoud aan de brandkranen een lokale inhaalslag nodig, waarvoor extra financiering nodig is. De hoogte van het incidenteel benodigde bedrag is op dit moment lastig in te schatten. Na de inhaalslag zal beoordeeld moeten worden in hoeverre het onderhoud van de resterende brandkranen past binnen de reguliere onderhoudsbudgetten. De verwachting is dat de financiële effecten, wanneer deze optreden, kunnen worden verwerkt in de najaarsnota 2020 en de conceptprogrammabegroting 2021 van Voorschoten.

A6 Herontwikkeling Intratuin

Herontwikkeling Intratuin	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>				
Lasten	-300.000	0	0	0
Baten (reserve Bovenwijkse voorzieningen)	300.000	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

De gemeenteraad heeft op 12 december 2019 besloten om de bestemmingsreserve 'bovenwijkse voorzieningen' te bestemmen voor de realisatie van een verkeersregelinstantie en de aansluitingen op de ontsluitingsweg op de Intratuinlocatie. De kosten voor de realisatie van deze 50 km-weg worden voornamelijk geraamd op ca. € 600.000. De aan te leggen 50 km-weg moet gezien worden als een bovenwijkse voorziening. De reserve 'bovenwijkse voorzieningen' kan worden ingezet voor (verkeerskundige) bovenwijkse voorzieningen. Van de geraamde € 600.000 zijn € 300.000 voorzien voor een gemeentelijke bijdrage van 50% voor de aanlegkosten van beide aansluitingen.

A7 Meicirculaire P.M.

De uitkomsten van de meicirculaire zullen u via een afzonderlijke informatiebrief aangeboden worden.

A8 Corona P.M.

De effecten van de Coronacrisis op de begroting 2021 zijn op dit moment lastig in te schatten. Wij gaan er voornamelijk van uit dat eventuele nadelige effecten zullen worden gecompenseerd door het Rijk.

4.2 Loon- en prijsontwikkelingen

B1 Indexatiepercentage 1,6%

Indexatie 1,6%	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	-158.533	-158.871	-159.872	-162.097
Lasten (stelpost indexatie 2020)	23.000	23.018	23.018	23.018
Saldo	-135.533	-135.853	-136.854	-139.079

Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan. Voor 2021 bedraagt deze 1,6%. In 2020 was nog een structurele stelpost indexatie beschikbaar van € 23.018. Deze wordt nu ingezet ter dekking van het saldo van de begroting 2021 e.v.

B2 Indexatie belastingen

Indexatie belastingen	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	0	0	0	0
Baten	129.881	129.881	129.881	129.881
Saldo	129.881	129.881	129.881	129.881

De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) bedraagt voor 2021 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Deze post wordt ingezet ter dekking van het saldo van de begroting 2021 e.v.

B3 Cao-ontwikkeling

Cao-ontwikkeling	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	-274.132	-274.132	-274.132	-274.132
Baten (dekking compensatie gemeentefonds)	274.132	274.132	274.132	274.132
Saldo	0	0	0	0

De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Voorschoten opgenomen. De salarissen van de medewerkers van de werkorganisatie Duivenvoorde worden geraamd in de begroting van Werkorganisatie. De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2021 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Overigens kan gemeentelijk niet worden afgeweken van het uiteindelijke cao-akkoord. Op basis van de huidige ontwikkelingen schatten we het effect vooralsnog in op 2% met ingang van 2021.

Bij de onderhandelingen om te komen tot een cao worden de loonkosten structureel verwerkt in de budgetten in het gemeentefonds. Dit gebeurt op basis van de cao voor Rijksambtenaren. De jaarlijkse ontwikkeling van het gemeentefonds wordt bepaald door de normeringssystematiek. De

normeringssystematiek koppelt het gemeentefonds aan de netto gecorrigeerde uitgaven (NRGU). Dit is de 'trap-op-trap-af' methodiek. De jaarlijkse toe- en afname in het gemeentefonds die uit deze koppeling voortkomt, is het accres. De middelen die als gevolg van de cao voor Rijksambtenaren aan het gemeentefonds worden toegevoegd zullen worden ingezet als dekking voor de stijgingen van de salarislasten als gevolg van een cao-akkoord voor gemeenten.

B4 Vergoedingen politieke ambtsdragers

Vergoedingen politieke ambtsdragers (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-19.500	-19.500	-19.500	-19.500
Baten (dekking compensatie gemeentefonds)	19.500	19.500	19.500	19.500
Saldo	0	0	0	0

De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Voorschoten opgenomen, evenals de bezoldiging van wethouders, burgemeester en raads- en commissieleden. Voor de griffie en de gemeentesecretaris geldt de cao-gemeenten. De bezoldiging van politieke ambtsdragers van gemeenten wordt op grond van het rechtspositiebesluit voor decentrale politieke ambtsdragers jaarlijks geïndexeerd. Voor beide categorieën is de ontwikkeling voor 2021 nog niet bekend. Voor wat betreft de salarissen op grond van cao-gemeenten houden we voor 2021 rekening met 2%, en voor wat betreft de indexering van vergoedingen voor politieke ambtsdragers houden we voor 2021 rekening met 1,5%.

Gemeenten worden op basis van de cao voor Rijksambtenaren via de algemene uitkering gecompenseerd voor de stijging van salarislasten van ambtenaren en bestuurders. De middelen die als gevolg van de cao voor Rijksambtenaren aan het gemeentefonds worden toegevoegd zullen worden ingezet als dekking.

B5 Bijdrage uitvoeringskosten W&I

Bijdrage uitvoeringskosten W&I (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	164.329	164.329	164.329	164.329
Baten	0	0	0	0
Saldo	164.329	164.329	164.329	164.329

Met betrekking tot het samenwerkingsverband Werk en Inkomen wordt voor 2021 voor de reguliere uitvoeringslasten en de lasten voor sociale recherche een daling verwacht van in totaal € 164.330. Hierin is de inflatiecorrectie meegenomen. De daling is het gevolg van de gekozen verdeelsystematiek binnen het samenwerkingsverband

4.3 Nieuw beleid

C1 Uitbreiding griffie

Uitbreiding griffie	Bedragen per jaar			
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten	-16.884	-16.884	-16.884	-16.884
Baten	0	0	0	0
Saldo	-16.884	-16.884	-16.884	-16.884

Op 12 december 2019 is besloten tot uitbreiding van de formatie van de griffie. Hierbij is afgesproken de structurele lasten op te nemen in de kadernota 2021.

C2 Cultuureducatie met Kwaliteit

Cultuureducatie	Bedragen per jaar			
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten	-6.760	-6.760	-6.760	-6.760
Baten	0	0	0	0
Saldo	-6.760	-6.760	-6.760	-6.760

Voor de periode 2017-2020 neemt Voorschoten deel aan de landelijke deelregeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Doel van de regeling is het bevorderen van de kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs door het beschikbaar stellen van middelen voor het bevorderen van de samenwerking tussen primair onderwijs en culturele omgeving. Er komt vanwege het belang van cultuureducatie een vervolg op de regeling. Het Rijk stelt hiervoor een hoger bedrag op basis van inwonertal beschikbaar, waardoor ook de matchingsbijdrage toeneemt.

C3 Beheerplan vastgoed

Beheerplan vastgoed	Bedragen per jaar			
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten	-83.863	-83.863	-83.863	-83.863
Baten	0	0	0	0
Saldo	-83.863	-83.863	-83.863	-83.863

Het beheerplan vastgoed 2021-2024 geeft de kosten voor het noodzakelijk onderhoud voor het in stand houden van de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille weer. De portefeuille is opgedeeld in een kern- en strategische portefeuille met elk andere uitgangspunten voor beheer en onderhoud.

De panden in de kernportefeuille zijn niet aan verandering onderhevig. Om deze portefeuille sober en doelmatig in stand te houden is jaarlijks € 83.863 extra nodig.

Onder de strategische portefeuille vallen panden waar veranderingen qua gebruik en functie in de nabije toekomst te verwachten zijn, zoals verkoop of (her)ontwikkeling. Het alleen uitvoeren van calamiteitenonderhoud bij de strategische portefeuille zou jaarlijks voor € 73.202 aan lagere lasten

kunnen zorgen. Bij de behandeling van het beheerplan vastgoed is bepaald dat deze lagere lasten vooralsnog beschikbaar blijven voor onderhoud.

C4 Stimulering lokale economie

Stimulering lokale economie	Bedragen per jaar			
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten	-100.000	-100.000	-100.000	-20.000
Baten	0	0	0	0
Saldo	-100.000	-100.000	-100.000	-20.000

De lokale Voorschotense economie heeft het zwaar, mede vanwege Corona. In de winkelcentra is veel leegstand te zien. Oorzaak en gevolg zijn minder aantrekkelijke winkelcentra.

Om onder andere deze bedreigingen het hoofd te bieden en Voorschoten vitaal te houden, dienen er kwaliteitsverbeteringen te worden uitgevoerd o.a. volgens het centrumplan dat samen met de Taskforce Dorpscentrum en de Centrum Ondernemersvereniging is opgesteld en wordt uitgewerkt.

Daarnaast zullen maatregelen genomen moeten worden naar aanleiding van de nog uit te werken Economische Agenda. In 2020 wordt de nieuwe Economische agenda 2020-2023 met maatregelen vastgesteld. Met de economische agenda wordt ervoor gezorgd dat de Voorschotense economie klaar is voor de toekomst. Voor de gemeentelijke bijdrage aan de uitvoering van de maatregelen is structureel geld nodig.

C5 Milieubeleidsplan 2021-2024

Milieubeleidsplan 2021-2024	Bedragen per jaar			
(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	2021	2022	2023	2024
Lasten	-150.000	-150.000	-150.000	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	-150.000	-150.000	-150.000	0

Het college stelt kaderstellend voor, voor het milieubeleidsplan voor 3 jaar jaarlijks € 150.000 beschikbaar wordt gesteld om noodzakelijke maatregelen uit te voeren.

Het door het college voorgestelde bedrag is lager dan in het raadsvoorstel geraamde bedrag voor de uitvoering. Wanneer de gemeenteraad dit kader vaststelt zal er een aangepast uitvoeringsprogramma worden opgesteld wat hierop aansluit.

C6 Projecten Agenda Leidse regio voor 2021 en 2022

Projecten Agenda Leidse regio (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-26.000	-26.000	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	-26.000	-26.000	0	0

Voorschoten is 1 van de 14 partners van Economie071. Dit is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, onderwijs en ondernemers in de Leidse regio. Op 11 oktober 2017 hebben partijen, in vervolg op het op 12 februari 2014 tussen Partijen gesloten Convenant Economische agenda Leidse regio 2020, en op basis van de voormelde uitgangspunten het Convenant Economische Agenda Leidse Regio 2018-2020 gesloten, waarvan de looptijd eindigt op 31 december 2020. Partijen wensen de samenwerking met twee jaar te verlengen tot en met 31 december 2022; In het verlengde van de Economische Agenda Leidse regio 2020 Kennis & Werk #071 streven partijen, met hun samenwerking onder de vlag van Economie071, de volgende inhoudelijke doelen na: Economische structuurversterking – Versterken, verbreden van het economisch profiel van de Leidse regio; Ondernemerschap & Starters – Verdienen; Onderwijs en Arbeidsmarkt – Verbinden; Vestigingsklimaat – Verleiden; Regiomarketing - Vertellen. De kosten voor Voorschoten in de samenwerking bestaan uit de programmakosten en de projectkosten. De programmakosten zijn al voor de komende jaren vastgelegd, maar de projectkosten moeten opnieuw worden aangevraagd bij verlenging van het convenant. De projectkosten komen voor rekening van de Initiatiefnemer(s) en, indien en voor zover zij daarover afspraken hebben gemaakt, de overige partijen en andere partners die deelnemen aan het project. De gemeenten reserveren, naast de bijdrage voor de Programmakosten, ten minste € 2,- per inwoner per jaar voor projecten van Economie071. Dit om ervoor zorg te dragen dat de vertegenwoordigers van de Gemeenten in de Stuurgroep, de wethouders per gemeente, de ruimte hebben om tot het deelnemen aan onder de vlag van Economie071 te brengen projecten te besluiten. Voorschoten participeert in 6 economische projecten onder de vlag van Economie071 die uit het projectenbudget wordt bekostigd. In de jaren 2017 - 2020 is het projectenbudget voor Voorschoten € 40.000, vanwege de afspraken in het convenant € 2,- per inwoner. Voor 2021 en 2022 ramen we echter een bijdrage van € 1,- per inwoner.

C7 Uitvoeren meerjaren prestatieafspraken

Uitvoering meerjaren prestatieafspraken (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-7.500	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	-7.500	0	0	0

In 2021 wordt er uitvoering gegeven aan de nieuwe meerjaren prestatieafspraken. Er wordt budget gevraagd voor ondersteuning, uitwerking en uitvoering van afspraken.

C8 Capaciteit bouwen en wonen

Capaciteit bouwen en wonen (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-139.500	-139.500	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	-139.500	-139.500	0	0

C9 Structureel inbedden pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin P.M.

In september 2019 is gestart met een pilot Ondersteuner Jeugd en Gezin Voorschoten. Op basis van een evaluatie wordt in de tweede helft van 2020 besloten of, en zo ja onder welke voorwaarden, het werken met een Ondersteuner Jeugd en Gezin Voorschoten structureel wordt ingebed. De huidige kosten op basis van de huidige constructie bedragen op jaarbasis ongeveer € 185.000. Uit de evaluatie zal onder andere moeten blijken in hoeverre deze kosten gedekt kunnen worden uit de besparing op kosten voor jeugdhulp die door de inzet van de ondersteuner wordt gerealiseerd.

C10 Verstevigen voorveld en toegang P.M.

De afgelopen periode is de aandacht uitgegaan naar de transitie en de verdere inrichting van het jeugdhulpstelsel. Nu richt de aandacht zich steeds meer op de doorontwikkeling hiervan. Om lokaal meer sturing te geven aan jeugd, is duidelijk dat de focus zich meer moet richten op de toegang, lichte jeugdhulp en preventie. Als eerste stap is voor wat betreft de doorontwikkeling van toegang met Voorschoten Voor Elkaar een pilot gestart om expertise jeugd ggz in te zetten in 2020. De kosten hiervan worden voorlopig ten laste van het budget inzet jeugdhulp via lokale jeugdteam Voorschoten gebracht. Er volgt overleg met alle betrokken partijen wat nodig is aan maatregelen en wat dit vraagt aan eventuele investeringen.

De omvang van de financiële gevolgen is op dit moment nog niet in te schatten.

C11 Huisvestingskosten Voorschoten voor Elkaar en Jeugdgezondheidsdienst P.M.

De Jeugdgezondheidsdienst (JGZ) en Voorschoten voor elkaar (VVE) zitten momenteel in het gemeentelijke pand aan de Zwaluwweg 4. Zowel JGZ als VVE zijn voor de kwaliteit van hun werk gebaat bij verbinding met andere instellingen. Die kunnen aan de Zwaluwweg slechts beperkt gerealiseerd worden. Een kans doet zich voor om beide partijen te gaan huisvesten in een te realiseren nieuw gezondheidscentrum centraal in het dorp.

De opdracht van Voorschoten voor Elkaar is om alle dienstverlening met een preventief karakter (de nulde lijn) en de professionele disciplines (eerste lijn) voor de doelgroep 0-100 + te bundelen, om het voorliggende veld te verstevigen en daarmee aanbod te genereren. Hierdoor zal minder aanspraak worden gemaakt op de maatwerkvoorzieningen om de stijgende ondersteuningsbehoefte op te vangen. Door deze partijen nu fysiek bij elkaar te brengen wordt de samenwerking bevorderd en de kwaliteit van het werk versterkt. Voor de inwoners is het logisch en herkenbaar dat VVE en JGZ gevestigd worden in een gezondheidscentrum als eerste toegang voor alle hulp- en ondersteuningsvragen.

Het gezondheidscentrum is een particulier initiatief waardoor de huurprijzen (meer commercieel worden en dus) zullen stijgen. Over de definitieve huurprijs vinden in de aankomende periode gesprekken plaats. Daarbij wordt opgemerkt dat er ook extra kosten zouden moeten worden gemaakt voor verduurzaming en duurzaam onderhoud van het pand Zwaluwweg 4 als dit als kantoorlocatie behouden zou blijven.

C12 Multifunctionele accommodatie P.M.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat wordt voorzien in een (nieuwe) multifunctionele accommodatie (MFA) in combinatie met de bibliotheek. In 2019 is onderzoek verricht naar de mogelijkheden in het kader van een breed project accommodatiebeleid. Uit het onderzoek is voortgekomen dat zelfs bij verkoop van vastgoedlocaties ten behoeve van woningbouw en met onderlinge verrekening er binnen de uitgangspunten geen variant is te ontwikkelen waarbij een MFA financieel neutraal wordt gerealiseerd. Tijdens behandeling van dit onderwerp in de commissie B&B van 23 april 2020 is geadviseerd om binnen de kaders van de nota schuldenbeheersing een maximaal investeringsbedrag te bepalen voor een nieuwe MFA. In het raadsbesluit van 14 mei 2020 is dit verder vastgelegd. Uit het onderzoek is geen bedrag voortgekomen dat nodig is, immers moet eerst bepaald welke maatschappelijke activiteit we nog onderdak kunnen en willen bieden. Daarvoor wordt nu vervolgonderzoek gedaan. Kortom een onderbouwd bedrag kan (nog) niet worden geleverd, waardoor de vraag nu andersom wordt gesteld: Hoeveel willen we en kunnen we (extra) besteden aan een multifunctionele accommodatie?

C13 Verordening WMO - regiotaxi

Verordening WMO - regiotaxi	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
Baten	0	0	0	0
Saldo	-14.500	-14.500	-14.500	-14.500

De verordening WMO is per 1-1-2020 aangepast. De wijzigingen hebben tot gevolg dat de opbrengsten van de eigen bijdrage afnemen. De raad heeft besloten dat de regiotaxi wordt uitgezonderd van de eigen bijdrage. Dit is een structureel nadeel van € 14.500.

C14 Capaciteit omklappen sociaal domein

Capaciteit Sociaal Domein	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	-105.000	-105.000	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	-105.000	-105.000	0	0

Om het scenario gedifferentieerd samenwerken in het sociaal domein in de Leidse regio verder te brengen conform de door de raad vastgestelde startnotitie hiervoor wordt specifiek voor

Voorschoten 1 fte ingezet. Voor 2021 en 2022 wordt jaarlijks € 105.000 beschikbaar gesteld en de noodzaak tot verlenging zal worden bezien in de Kadernota 2023.

4.4 Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>				
WODV	-105.138	-137.443	-151.066	-249.780
BSGR	-15.406	-15.406	-15.406	-15.406
Service organisatie Jeugdhulp Haaglanden	-4.565	-4.565	-4.565	-4.565
VRHM	-33.789	-33.789	-33.789	-33.789
RDOG	-136.980	-113.714	-113.417	-113.272
Holland Rijnland	-7.581	-7.581	-7.581	-7.581
ODWH	-11.000	-16.338	-21.338	-26.338
totaal lasten	-314.459	-328.836	-347.162	-450.731
baten (vrijval stelpost cao-ontwikkeling Gr'en)	102.531	102.531	102.531	102.531
Saldo	-211.928	-226.305	-244.631	-348.200

De conceptbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn voor zienswijze aangeboden aan de raad. De bijdragen uit de conceptbegrotingen zijn het uitgangspunt voor de kadernota. Het college realiseert zich dat de conceptbegrotingen van een aantal gemeenschappelijke regelingen een relatief forse stijging van de deelnemersbijdrage laten zien. Wij zullen in regionaal verband blijven inzetten op het voorkomen van stijgende kosten.

In de begroting 2020 is door middel van een stelpost vanaf 2021 rekening gehouden met de gevolgen voor de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen als gevolg van het uiteindelijke cao-onderhandelingsresultaat voor de cao voor 2019-2020. Nu de diverse gemeenschappelijke regelingen hun conceptbegroting hebben ingediend valt deze stelpost ter hoogte van € 102.531 vrij.

4.5 Overig

E1 Vrijval stelpost Boa-capaciteit

Vrijval stelpost Boa-capaciteit <i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	140.000	140.000	140.000	140.000
Baten	0	0	0	0
Saldo	140.000	140.000	140.000	140.000

In de ontwerpbegroting 2021 van de WODV is voor wat betreft de bijdrage van Voorschoten rekening gehouden met de uitbreiding van de Boa-capaciteit (€ 140.000). Dit effect is verwerkt in de bijdrage aan de WODV zoals die is opgenomen in het overzicht van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. In de begroting 2020 was door middel van een stelpost ter hoogte van € 140.000 al rekening gehouden met dit dienstverleningseffect. Deze stelposten valt nu volledig vrij.

E2 Vrijval stelpost gevolgen paspoortdip

Vrijval stelpost gevolgen paspoortdip <i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	-90.100	-90.100	-90.100	-49.277
Baten	0	0	0	0
Saldo	-90.100	-90.100	-90.100	-49.277

In de ontwerpbegroting 2021 van de WODV is voor wat betreft de bijdrage van Voorschoten de formatie van het klantcontactcentrum neerwaarts aangepast (-/- € 90.100) om het effect van de zgn. paspoortdip op te vangen. Dit effect is verwerkt in de bijdrage aan de WODV zoals die is opgenomen in het overzicht van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. In de begroting 2020 was door middel van een stelpost/taakstelling al (deels) rekening gehouden met dit dienstverleningseffect met een reeks van - € 93.776 (2021), - € 105.991 (2022), - € 121.834 (2023) en - € 49.277 (2024). Deze stelpost valt vrij voor maximaal € 90.100. Voor de resterende stelpost/taakstelling wordt nog onderzocht in hoeverre deze kan worden gerealiseerd.

E3 Vrijval stelpost herverdelingseffecten herziening gemeentefonds

Vrijval stelpost herverdelingseffecten herziening gemeentefonds <i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten (nieuwe stelpost herverdeling)	0	-375.000	-625.000	-625.000
Baten (vrijval oude stelpost herverdeling)	814.266	890.867	770.404	824.349
Saldo	814.266	515.867	145.404	199.349

In de begroting 2020 is rekening gehouden met negatieve structurele effecten van de voorgenomen herziening van de uitkeringsystematiek van het gemeentefonds. Hiervoor is een

stelpost opgenomen ter hoogte van € 814.266 in 2021, € 890.867 in 2022, € 770.404 in 2023 en € 824.349 in 2024. Op basis van huidige informatie gaan we er van uit dat er uiterlijk in de decembercirculaire 2020 een nieuw verdeelmodel wordt gepresenteerd dat vervolgens met ingang van 1 januari 2022 kan worden ingevoerd. Dit houdt in dat de stelpost voor 2021 volledig vrijvalt. Voor 2022 houden we rekening met een nadelig effect van € 375.000 (€ 15,- per inwoner) en voor 2023 en verder met een nadelig effect van € 625.000 (€ 25,- per inwoner). De restanten van deze stelpost voor 2022 en verder vallen vrij.

E4 Kapitaallasten P.M.

In de jaarrekening wordt voorgesteld een aantal investeringen af te sluiten of door te schuiven naar 2020. Het effect van de uiteindelijke besluitvorming op de kapitaallasten wordt verwerkt in de begroting 2021.

E5 Kapitaallasten nieuwe investeringen

Kapitaallasten nieuwe investeringen (+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)	Bedragen per jaar			
	2021	2022	2023	2024
Lasten	0	-33.125	-115.982	-156.632
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	-33.125	-115.982	-156.632

In de investeringsplanning 2021-2024 (onderdeel 10) is voor in totaal € 5.019.000 aan nieuwe investeringen opgenomen die niet gedekt worden uit een reserve of door het gesloten systeem van afvalstoffenheffing of rioolheffing. Het betreft hier de investering in:

- Steiger Hofvliet Starrenburg II
- Nieuwe gemeentewerf
- IHP
- Tractie

Deze investeringen leiden tot nieuwe kapitaallasten die binnen de exploitatie gedekt moeten worden. De investeringen die in het overzicht nog op p.m. staan zijn hier nog niet in verwerkt.

Investeringsplafond

In iedere begroting en de meerjarenramingen wordt de omvang van de afschrijvingslasten berekend en opgenomen. De gevolgen van investeringen sorteren met name op de langere termijn hun effect. Het sinds 2014 ingestelde investeringsplafond beoogt de afschrijvingslasten te maximaleren om de lasten voor de exploitatie op een aanvaardbaar niveau te houden. Het maximale bedrag wat beschikbaar is aan afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen is jaarlijks € 100.000.

Afbakening

De investeringen ten laste van de zogenaamde investeringen ten laste van de zogenaamde "gesloten exploitaties" (Riool en afval) blijven buiten beschouwing voor het investeringsplafond.

E6 Structurele doorwerking Voorjaarsnota 2020

Structurele doorwerking Voorjaarsnota 2020	Bedragen per jaar			
<i>(+ = budgettair voordeel en - = budgettair nadeel)</i>	2021	2022	2023	2024
Lasten	-53.744	-57.955	-71.557	-79.331
Baten	0	0	0	0
Saldo	-53.744	-57.955	-71.557	-79.331

In de Voorjaarsnota 2020 is een aantal autonome ontwikkelingen benoemd die een structurele doorwerking hebben in de begroting. Ten behoeve van de integrale afweging worden deze effecten meegenomen in deze Kadernota.

5. Investeringsplanning 2021-2024

In onderstaand overzicht staan de geplande investeringen voor de periode 2021-2024 weergegeven. De investeringen die onderdeel zijn van het investeringsplafond worden onder 5.1 nader toegelicht.

Investeringsplanning 2021 - 2024				
Omschrijving investering	2021	2022	2023	2024
<i>Investerings in Bruggen</i>	57.500	57.500	57.500	57.500
<i>Investering spoortunnel Horst en Voordelaan</i>	p.m.	0	0	0
<i>Steiger Hofvliet Starrenburg II</i>	225.000	0	0	0
<i>Investerings wegen</i>	685.000	420.000	125.000	735.000
<i>Tractie *</i>	275.000	75.000	144.000	0
<i>Verduurzaming vastgoed</i>	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Koninklijke Marinelaan / gemeentewerf</i>	0	2.800.000	0	0
<i>IHP</i>	0	0	1.500.000	0
<i>Verkeersinstallatie herontwikkeling Intratuin</i>	300.000	0	0	0
<i>Dekking bestemmingsreserve 'bovenwijkse voorzieningen'</i>	-300.000	0	0	0
<i>MultiFunctionele Accommodatie</i>	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal Investerings onderdeel van investeringsplafond	1.242.500	3.352.500	1.826.500	792.500
<i>Integraal waterketenplan (IWKP)</i>	2.945.000	3.485.000	1.610.000	1.170.000
<i>Robuust scenario (IWKP)</i>	0	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Persleiding Vlietwijk (IWKP)</i>	p.m.	0	0	0
<i>Waterbouwkundige kunstwerken (IWKP)</i>	150.000	150.000	150.000	150.000
<i>Tractie binnen gesloten systeem</i>	250.000	0	0	0
Totaal Investerings gesloten systeem	3.345.000	3.635.000	1.760.000	1.320.000

*In de loop van 2020 zal nog bezien zal worden of alle voertuigen geleased kunnen worden en zo ja, via welke constructie (financial of operational), en welke effecten dit heeft.

5.1 Nut, urgentie en uitvoeringsniveau per investering (motie 100283)

Hieronder treft u de uitwerking van 'Nut, urgentie en uitvoeringsniveau per investering aan.

Investeringsbedragen per jaar					
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar				
	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
Nieuwe aanvraag	nee				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	ja				
Omschrijving investering	Vervanging van civieltechnische kunstwerken (bruggen en tunnels)				
Nadere toelichting indien nodig	In 2016 heeft de raad het beheerplan bruggen 2016-2020 vastgesteld. Hierin is een meerjarenbeeld gegeven van de bruggen die de komende jaren vervangen moeten worden. De bedragen zijn in overeenstemming met de begroting 2020. Voor 2021 staan twee bruggen op de nominatie om vervangen te worden.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	ja			
	levensduurverlengende investering	ja			
	nieuwe investering	nee			
Investeringsbedrag	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
	€ 201.250	€ 57.500	€ 57.500	€ 57.500	€ 28.750
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i> Om civieltechnische kunstwerken veilig in stand te houden is het noodzakelijk om onderdelen of de gehele brug te vervangen.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee licht toe. Welke risico's brengt uitstel of afstel met zich mee?</i> Wanneer vervanging wordt uitgesteld kunnen er veiligheidsrisico's ontstaan				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een ander niveau en wat zijn daar de consequenties van (zowel financieel als in kwaliteit)?</i> Het uitvoeringsniveau is sober en doelmatig waarbij wordt gekeken naar de laagste lasten (investering/exploitatie) voor de gehele levensduur.				

Investering in spoortunnel Horst en Voordelaan					
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar				
	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
Nieuwe aanvraag	ja				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	nee				
Omschrijving investering	Tunnel Horst en Voordelaan				
Nadere toelichting indien nodig	Vorig jaar is onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak van scheuren in de betonwanden bij de tunneluitloop van de spoortunnel Horst en Voordelaan. In een onderzoek is er geconstateerd dat er in het beton een chemische reactie plaats vindt waardoor het beton gaat uitzetten en gaat scheuren. Op basis van het huidige onderzoek is de inschatting dat er geen acuut gevaar is voor de stabiliteit. Wel is er een vervolgonderzoek nodig om de constructieve veiligheid en benodigde maatregelen in beeld te brengen. In 2020 wordt een vervolg onderzoek uitgevoerd (vjn) waaruit duidelijk moet worden welke maatregelen noodzakelijk zijn.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	nee			
	levensduurverlengende investering	ja			
	nieuwe investering	ja / nee			
Investeringsbedrag	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
	€ -	p.m.	€ -	€ -	€ -
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee licht toe.</i>				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een ander niveau en wat zijn daar de consequenties van (zowel financieel als in kwaliteit)?</i>				

Investering in steiger Hofvliet Starrenburg II					
Nieuwe aanvraag	Ja				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	nee				
Omschrijving investering	Vervanging steiger Hofvliet Starrenburg II				
Nadere toelichting indien nodig	Bij de aanleg van de wijk Starrenburg II is een aanleg steiger aan de Hofvliet voor de pleziervaart gerealiseerd om hiermee de waterrecreatie in Voorschoten te faciliteren. De gemeente verhuurd hieraan 17 ligplaatsen. Deze steiger is circa 17 jaar oud en heeft zijn technische levensduur bereikt. De steiger vertoont een groot aantal gebreken, waardoor vervanging over de gehele levensduur berekend economisch de meest voordelige optie is. Met de vervanging wordt voor ten minste 15 jaar de ligplaatsen voor de recreatievaart weer geborgd. Bij de vervanging van de steiger zal opnieuw in beeld worden gebracht wat de jaarlijkse kosten zijn voor de gemeente om de lasten en baten met elkaar in balans te brengen.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	ja			
	levensduurverlengende investering	nee			
	nieuwe investering	ja			
Investeringsbedrag	Totaal bedrag	Investeringsbedragen per jaar			
		2021	2022	2023	2024
	€ 225.000	€ 225.000	€ -	€ -	€ -
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
	De steiger aan de Hofvliet vertoont vele rotte onderdelen in de constructie, waar klein en groot onderhoud niet meer toereikend is om de steiger veilig te handhaven.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja</i>				
	Wanneer er niet tot vervanging wordt overgegaan zal de steiger afgesloten moeten worden en komen de baten vanuit de verhuur van ligplaatsen te vervallen				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit</i>				
	De steiger wordt sober en doelmatig uitgevoerd				

Investeringen in wegen					
Nieuwe aanvraag	nee				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	ja				
Eerder raadsbesluit?	ja (beheerplan)	Zaaknummer:		Nummer raadsadvies:	
Omschrijving investering	In 2016 heeft de raad het beheerplan wegen 2016-2020 vastgesteld. Hierin is een meerjarenbeeld gegeven van de vervangingsopgave voor wegen. De bedragen zijn in overeenstemming met de begroting 2020 waarbij het benodigd krediet voor 2024 is aangevuld.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	ja			
	levensduurverlengende investering	ja			
	nieuwe investering	nee			
Investeringsbedrag	Totaal bedrag	Investeringsbedragen per jaar			
		2021	2022	2023	2024
	€ 1.965.000	€ 685.000	€ 420.000	€ 125.000	€ 735.000
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
	Na een bepaalde periode heeft een weg zijn technische levensduur bereikt. Om de veiligheid van de wegen te waarborgen is na die periode groot onderhoud of vervanging noodzakelijk.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee licht toe. Welke risico's brengt uitstel of afstel met zich mee?</i>				
	Op basis van de technische levensduur van een weg zijn de vervangingsinvesteringen bepaald. Op basis van het onderhoudsplan en de integraal gebiedsgerichte aanpak is het mogelijk dat er nog een verschuiving zal plaatsvinden in het benodigd krediet in een bepaald jaar				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een ander niveau en wat zijn daar de consequenties van (zowel financieel als in kwaliteit)?</i>				
	Vanuit het doorlichten van de beheerplannen is geconstateerd dat de risico-opslag omlaag kan. De investeringsbedragen zijn daarom met 5% verlaagd t.o.v. de opgenomen bedragen in het beheerplan.				

Investerings vervanging tractie					
Nieuwe aanvraag	nee				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	ja				
Eerder raadsbesluit?	ja (begroting 2020)	Zaaknummer:		Nummer raadsadvies:	
Omschrijving investering	Vervanging tractie				
Nadere toelichting indien nodig	Voor voertuigen en afvalcontainers is op basis van de economische levensduur bepaald wanneer deze vervangen moeten worden. Voor het reinigen van kolken en het vegen van straten wordt in 2020 onderzocht of er een efficiëntieslag mogelijk is, waardoor het krediet voor deze twee voertuigen in 2021 wordt opgevoerd. Voor 2021 staat verder de vervanging van een veegwagen, een perscontainer voor afval en een trekker voor de begraafplaats opgenomen.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	ja			
	levensduurverlengende investering	ja			
	nieuwe investering	nee			
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar				
	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
	€ 744.000	€ 525.000	€ 75.000	€ 144.000	€ -
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
	Om een goede bedrijfsvoering in stand te houden met een optimale lasten/baten situatie is vervanging noodzakelijk. Deze voertuigen worden ingezet voor het dagelijks onderhoud, de werkzaamheden kunnen niet uitgevoerd worden zonder.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee, nee.</i>				
	De voertuigen zijn langer aangehouden dan waar in de nota activabeleid vanuit wordt gegaan en in zijn geheel al afgeschreven. Het risico is groot dat een voertuig uitvalt en er extra kosten moeten worden gemaakt om een voertuig te huren.				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een andere manier?</i>				
	Voldoen aan wetgeving en wat noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering				

Investerings in verduurzaming vastgoed					
Nieuwe aanvraag	ja				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	nee				
Omschrijving investering	Wettelijke maatregelen verduurzaming vastgoed				
Nadere toelichting indien nodig	Eind 2019 is een rapportage opgesteld waarbij indicatief een doorrekening is gemaakt voor twee eerste scenario's: 1) Wet en regelgeving: het treffen van maatregelen die minimaal vereist zijn vanuit de huidige wet- en regelgeving 2) Energieneutraal: maatregelen op basis van het ambitieniveau om in 2030 energieneutraal te worden. Een plan van aanpak waarin beide scenario's zijn opgenomen wordt uitgewerkt. De bandbreedte voor de benodigde investeringen ligt tussen de 1 en 12 miljoen. De benodigde investeringen zijn mede afhankelijk van de keuzen die worden gemaakt in het accommodatiebeleid.				
Type investering	(vervangings-) uitbreidingsinvestering	ja			
	levensduurverlengende investering	nee			
	nieuwe investering	ja			
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar				
	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
	De gemeente staat voor een wettelijke opgave om haar vastgoed te verduurzamen waarbij kantoren minimaal moeten voldoen aan label C en waar investeringen moeten worden gedaan in panden die zich binnen vijf jaar terug verdienen.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee, nee.</i>				
	In 2023 moeten kantoorgebouwen voldoen aan minimaal label C.				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een andere manier?</i>				
	Er worden verschillende scenario's uitgewerkt van voldoen aan de wettelijke eisen tot energieneutraal in 2030				

Investering in onderwijshuisvesting					
Nieuwe aanvraag	ja				
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	nee				
Eerder raadsbesluit?	ja	Zaaknummer:	Z/19/039103	Nummer raadsadvies:	169327
Omschrijving investering	IHP				
Nadere toelichting indien nodig	In het investeringsbedrag zijn niet de kosten van sloop en noodlokalen opgenomen. Dit zijn werkelijke kosten en deze zullen pas na offerte bekend zijn.				
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar				
	Totaal bedrag	2021	2022	2023	2024
	€ 2.900.000	€ -	€ -	€ 1.500.000	€ -
Risicoanalyse NUU					
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>				
	De gemeente heeft een wettelijke verplichting om te voorzien in onderwijshuisvesting. Op basis van de inventarisatie in het kader van het IHP blijkt dat nieuwbouw noodzakelijk is om voor de Fortgensschool te kunnen blijven voorzien in kwalitatief en kwantitatief voldoende onderwijshuisvesting.				
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee licht toe. Welke risico's brengt uitstel of afstel met zich mee?</i>				
	Urgentie is aanwezig gelet op de matige kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Op basis van het vastgestelde IHP zullen scholen hun huisvestingsaanvraag voorbereiden. Afwijking of uitstel van de in het IHP opgenomen termijnen zal altijd in overleg met de schoolbesturen besproken moeten worden. Afstel van de investering is uiteindelijk geen optie gelet op de verplichting tot zorg voor kwantitatief en kwalitatief voldoende onderwijshuisvesting				
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een ander niveau en wat zijn daar de consequenties van (zowel financieel als in kwaliteit)?</i>				
	De hoogte van de uiteindelijke investering wordt op basis van de ingediende huisvestingsaanvraag nog ter besluitvorming voorgelegd en is mede afhankelijk van de vraag of er sprake is van alternatieve kostendragers.				

Investering in herontwikkeling intratuin						
Nieuwe aanvraag	ja					
Opgenomen in investeringsplanning kadernota/begroting 2020 e.v.?	ja-/ nee					
Omschrijving investering	Herontwikkeling Intratuin - Realiseren van een verkeersregelinstantie					
Nadere toelichting indien nodig	De gemeenteraad heeft op 12 december 2019 besloten om de reserve 'bovenwijkse voorzieningen' te bestemmen voor de realisatie van een verkeersregelinstantie en de aansluitingen op de ontsluitingsweg op de Intratuinlocatie. De kosten voor de realisatie van deze 50 km-weg worden vooralsnog geraamd op ca. € 600.000. De aan te leggen 50 km-weg moet gezien worden als een bovenwijkse voorziening. De reserve 'bovenwijkse voorzieningen' ad € 635.000 kan worden ingezet voor (verkeerskundige) bovenwijkse voorzieningen. Van de geraamde € 600.000 zijn € 300.000 voorzien voor een verkeersregelinstantie ter plaatse van de zuidelijke aansluiting.					
Investeringsbedrag	Investeringsbedragen per jaar					
	Totaal bedrag		2021	2022	2023	2024
	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Risicoanalyse NUU						
NUT	<i>Wat is het nut van deze investering? Waarom is het belangrijk deze investering uit te voeren?</i>					
	De investering is een noodzakelijk onderdeel van het omleggen van een gebiedsontsluitingsweg over het Intratuinterrein. Zonder een VRI is de verkeersveiligheid op de betreffende kruising niet te garanderen.					
URGENTIE	<i>Hoe groot is de urgentie voor de investering? Kan de investering eventueel uitgesteld worden? Zo, ja licht toe. Zo, nee licht toe. Welke risico's brengt uitstel of afstel met zich mee?</i>					
	De urgentie is gekoppeld aan de realisatie van een woonwijk op het Intratuinterrein. De investering kan niet worden uitgesteld tot een moment dat later in de tijd ligt dan de realisatie van de wijk.					
UITVOERINGSNIVEAU	<i>Waarom is er gekozen voor de investering in de mate waarvoor je een krediet vraagt? Kan dit soberder of op een ander niveau en wat zijn daar de consequenties van (zowel financieel als in kwaliteit)?</i>					
	Nee het kan niet soberder. Op deze kruising is ook de ontsluiting van het te ontwikkelen Segaar/Arsenaal-terrein gedacht. Juist het ontsluiten van twee wijkes maakt een VRI uit oogpunt van verkeersveiligheid noodzakelijk.					

6. Duiding financiële effecten investeringen op kadernota 2021

Investeringsplafond

In iedere begroting en de meerjarenramingen wordt de omvang van de afschrijvingslasten berekend en opgenomen. De gevolgen van investeringen sorteren met name op de langere termijn hun effect. Het sinds 2014 ingestelde investeringsplafond beoogt de afschrijvingslasten te maximaleren om de lasten voor de exploitatie op een aanvaardbaar niveau te houden. Het maximale bedrag wat beschikbaar is aan afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen is jaarlijks € 100.000. De onder E5 opgenomen kapitaallasten vallen binnen het afgesproken investeringsplafond. De investeringen ten laste van de zogenaamde investeringen ten laste van de zogenaamde "gesloten exploitaties" (Riool en afval) blijven buiten beschouwing voor het investeringsplafond.

Nota Schuldenbeheersing

De ambities en uitdagingen waar we als gemeente voor staan manifesteren zich binnen 'financiële schaarste'. Om het speelveld af te bakenen heeft de gemeenteraad naast landelijke financiële spelregels in december 2018 de nota schuldenbeheersing vastgesteld. Hierin is de beperkte omvang van de investeringsruimte voor de aankomende jaren duidelijk geworden.

Bij de behandeling van de nota schuldenbeheersing is afgesproken om:

- het plafond voor de korte en lange schuld te bepalen op maximaal € 53 mln. (100%);
- het investeringsplafond voor nieuwe investeringen te continueren op maximaal € 100.000 aan afschrijvingslasten per jaar;
- incidentele inkomsten uit de verkoop van onroerend goed in beginsel in te zetten voor de verlaging van de schuldpositie van de gemeente. In bijzondere omstandigheden kan, mits goed onderbouwd, van deze beleidsregel worden afgeweken.

Kader investeringsbeslissingen

Wanneer de in de Kadernota 2021 aangedragen investeringswensen (waar het robuuste IWKP **géén** deel van uitmaakt) in het schuldenbeheersingsmodel worden verwerkt resteert er € 11 mln. voor aanvullende investeringswensen zonder dat het gezamenlijke plafond voor korte – en lange schulden van € 53 mln. wordt overschreden. Daarnaast is voor de periode 2025-2030 jaarlijks € 2,5 mln. beschikbaar voor vervangingsinvesteringen. Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat in de hierboven gepresenteerde ruimte onder het financieringsplafond al wel rekening is gehouden met een investering van € 3,1 mln. voor nieuwbouw van de Nutsschool in de periode 2027-2030 conform het IHP. Er is nog geen rekening gehouden met incidentele inkomsten uit bijvoorbeeld verkoop van vastgoed.

Aan de nu geïnventariseerde en verwerkte investeringsuitgaven (incl. een jaarlijkse gemiddelde van € 2,5 mln. voor vervangingsinvesteringen in de periode 2025 t/m 2030) is een financieringsbehoefte verbonden, omdat het eigen vermogen niet in liquide middelen beschikbaar is. In het lange meerjarenperspectief leiden de opgenomen investeringen tot een vreemd vermogen-positie van ca. € 43,5 mln. en een netto schuldquote van ca. 81,9% per eind 2030.

Wanneer de maximaal beschikbare investeringsruimte van € 11 mln. ingevuld wordt bedragen de korte en lange schuld dus € 53,0 mln. en is de schuldquote 100%. Hiermee wordt dus ook op termijn binnen het door de raad vastgestelde schuldenplafond van € 53 miljoen gebleven, zoals is weergegeven in onderstaand overzicht.

Prognose per 31 december	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Verwachte korte schuld	4.949	4.787	4.618	4.584	4.591	4.507	4.511	4.515	4.519	4.523	4.523
Verwachte vaste geldleningen	29.387	34.462	39.995	41.750	42.891	42.952	43.801	45.887	47.615	48.117	48.494
Totale verwachte schuldpositie	34.335	39.249	44.612	46.334	47.483	47.459	48.312	50.402	52.134	52.641	53.017
Financieringsplafond	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Ruimte onder plafond	18.665	13.751	8.388	6.666	5.517	5.541	4.688	2.598	866	359	-17

*geprognosticeerd verloop van ruimte onder plafond bij inzet beschikbare € 11,0 mln. investeringsruimte en 2,5 mln. per jaar voor periode 2025-2030.

Dekkingsaspect investeringen

In beginsel zou de ruimte in het vrij besteedbare deel van de concernreserve ingezet kunnen worden om de afschrijvingen verbonden aan nieuwe investeringen te dekken door de benodigde middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. Dit vermogen is zoals aangegeven echter niet in liquiditeit beschikbaar. Het heeft om die reden de voorkeur om de afschrijvingslasten van zowel nieuwe investeringen, maar zeker van vervangingsinvesteringen te dekken binnen de exploitatie zonder de inzet van reserves.

Financiering investeringen

De overweging om de afschrijvingen van investeringen binnen de exploitatie te dekken en niet door middel van inzet van de reserves wordt ingegeven door het feit dat de laatste het terugverdienen van de uitgegeven liquiditeiten in de weg staat. De afschrijvingslasten worden dan immers gedekt door beschikkingen over de reserves (die geen inkomsten zijn) en niet door een verhoging van baten die wel inkomsten vormen.

Tegenover deze overwegingen om gedurende de levensduur van investeringen liquiditeiten 'terug te verdienen' staat natuurlijk de initiële voorfinanciering van de investeringsuitgave zelf.

Voorschoten beschikt niet over een positief liquiditeitensaldo en zal elke grotere uitgave extern moeten financieren. Gedurende de levensduur worden de liquiditeiten voor de benodigde aflossingen (mede) verkregen uit de afschrijvingen.

Het is dus zaak om zowel in de exploitatie als in de liquiditeitenplanning voldoende ruimte voorhanden te hebben om de investeringslasten (afschrijvingen, maar ook onderhoud e.d.) en de aflossingen te kunnen voldoen. De exploitatiebegroting dient structureel en reëel sluitend te zijn. Met dit gegeven is niet uit te sluiten dat vermogen toch ingezet wordt om afschrijvingslasten van investeringen te dekken binnen de exploitatie.

De financieringslasten worden in de begroting 2021 verwerkt op basis van de actuele investeringsplanning.

Voorlopige conclusie

Naast relatief grote onzekerheden op het gebied van structurele extra rijksmiddelen voor Jeugdhulp en de effecten van de herverdeling van de algemene uitkering speelt voor Voorschoten met name de beschikbare ruimte onder het schuldenplafond een belangrijke rol. Op basis van de

beschikbare ruimte zit er een limiet aan de investeringen die de gemeente zich kan veroorloven.
Het is uiteindelijk aan de gemeenteraad om daar in te prioriteren en keuzes te maken.